

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН

4-ТО ИЗДАНИЕ
ОКТОМВРИ-ДЕКЕМВРИ 2024

В последния информационен бюлетин за 2024 г. ще намерите:

Обзор на по-важни събития, организирани по линия на Европейската градска инициатива, какво да очаквате през 2025 г., информация за актуални покани и друга полезна информация в сферата на устойчивото градско развитие

ПАРТНЬОРСКИ ПРЕГЛЕД № 6

По-рано тази година 9 града бяха избрани да участват в партньорския преглед в Румъния, Кипър и Италия. Партньорски преглед № 6 се проведе в периода 4-5 декември и бе домакинстван от два града, съставляващи функционалната градска зона Basso Piave Urbano, Йезоло и Сан Дона ди Пиаве

ПОВЕЧЕ НА СТРАНИЦА 2-3

CITY FORUM В КРАКОВ

Градският форум - #CitiesForum, водещото събитие на Европейската комисия, се завръща на **17 до 19 юни 2025 г. в Краков, Полша.**

Очаквайте дебати на високо ниво, интерактивни семинари и посещения на проекти, показващи устойчиво градско планиране и растеж

ПОВЕЧЕ НА:

<https://www.urban-initiative.eu/events/cities-forum-2025>

Co-funded by
the European Union

ОБЗОР НА ОСНОВНИ СЪБИТИЯ 2024

След Гърция, Португалия, Полша, Румъния и Кипър, последният партньорски преглед за сезон 2024 г. се отзова в Италия за сесия, фокусирана върху Basso Piave Urbano, Vicovag и Plzeň. Събитието събра

47 участници, включително 9 представители от 3-те "града под преглед", 15 рецензенти от 10 градски власти, представляващи 9 европейски държави (Гърция, Италия, Португалия, Хърватия, Чехия, Швеция, Испания, Словения и **България**), 7 експерти от пула на Европейската градска инициатива, служители на Постоянния секретариат на ЕГИ и други.

През първия ден на прегледа се включиха и представители от регион Венето и двамата кметове на Йезоло и Сан Дона ди Пиаве.

С подкрепата на екипа от експерти, чиято цел е да подкрепят съдържателната организация на обучението, участниците два дни дискутираха

основните предизвикателства, които трите града бяха посочили като предмет на прегледа:

- Системи за мониторинг и оценка
 - Вътрешно сътрудничество
 - Участие на заинтересованите страни с основен акцент върху гражданите
 - Привличане на частно финансиране и подобряване на фин. координация
- От общо 15-те рецензенти, 5 участват за първи път в процеса. Двама в предходен период са били "градове под преглед", а останалите са участвали в поне едно предишно издание на партньорски преглед.

ПАРТНЬОРСКИ ПРЕГЛЕД № 6

Рецензентът от България в партньорският преглед бе Нина Каракашева от община Варна. Тя заедно с представители на Пирея (Гърция), Лорки (Испания), Падова (Италия) и

Лодз (Полша) участва в групата, подкрепяща град Пилзен (Чехия).

Законодателството на Чешката република определя общо 13 града, които отговарят за прилагането на инструмента ИТИ. Един от тези градове е Пилзен. Интегрираната териториална стратегия на агломерацията Пилзен 2021+ е одобрена и в момента се прилага. Тя обхваща 107 общини и водещия град Пилзен и над 300 000 жители. Стратегията е създадена отдолу-нагоре, като различни работни групи са работили по различни предложения без предварителна координация с националното ниво. Общият размер на средствата е 154,96 милиона евро, съставен от ЕФРР: 70,08 милиона евро, ЕСФ+: 16,88 милиона евро и КФ: 68 милиона евро.

През 2022 г. започват набиране на проектите за стратегията без да имат каквато и да е яснота за

условията и изискванията на национално ниво. Бенефициенти могат да са общините във функционалната зона или НПО, частен сектор. В резултат едва 30% от предложенията се финансират, другите не отговарят най-вече на зелените цели.

Целта на прегледа бе ревизирането на ИТИ стратегията на Пилзен, така че да отговаря по-добре на ЦУР и Зелена сделка; по-добра интеграция на разнообразни източници на финансиране; подобряване на мониторинговата система; подкрепа за активно участие на гражданите.

Проведоха се два кръга от сесии (приблизително 2 часа всяка) за разглеждане на въпроси 1 и 3 за всеки разглеждан град. Тези малки групи бяха шанс за рецензентите да споделят идеи и решения от собствения си опит, включително с конкретни примери за проекти.

По въпроса за мониторинга бе организирана интерактивна сесия, в рамките на която се проведе и “майсторски” клас с участието на Мартин Фери от университета Стратклайд, Петер Гершич от Ново Место и Лота Алайоки от Вантаа.

В програмата на партньорския преглед беше организирано и посещение на Museo della Bonifica в Сан Дона ди Пиаве, както и посещение на няколко обекта в региона, за да се демонстрира разнообразието на територията. Маршрута започна в Йезоло със спирка в градската гора, която е проект в процес на изграждане за озеленяване на града в нов жилищен район.

Втората спирка беше велосипедна алея, свързваща други части на Северна Италия. Участниците посетиха и малък местен производител на шоколад, което подчерта значението на МСП за развитието на ИТИ.

В края на втория ден бе организирано и посещение на мултимодалния транспортен център, който ще бъде открит през януари 2025 г.

Презентациите от партньорската проверка са налични тук: <https://www.urban-initiative.eu/events/eui-peer-review-6-italy>

Защо и кой може да кандидатства за партньорски преглед четете на стр. 8

ОБЗОР НА ОСНОВНИ СЪБИТИЯ 2024

В периода 28-30 октомври 2024 г. делегация от осем български общини посети гръцката община Козани. Посещението имаше за цел изграждане на капацитет и обмяна на опит в сферата на прехода към въглеродна неутралност. Домакин на събитието бе кметът на община Козани - Йоанис Кокалиарис.

Той представи пред участниците работата на общината в прехода от регион, разчитащ на лигнитни въглища към такъв, използващ чиста енергия.

Козани е най-голямата община в района на Западна Македония и основен енергиен и комуникационен хъб. Преди предприемането на мерките за декарбонизация и отказа от лигнитни въглища, Козани произвежда около 2,2% от БВП на Гърция или близо 4 млрд. евро. Общината е осигурявала и около 75% от нуждите от електроенергия за цялата страна.

Изчислено е, че за да се изпълни договорът, ще са необходими 858 млн. евро, което ще доведе до 80,3% намаление на въглеродните емисии до 2030 г. Най-скъп е преходът в сферата на енергията с 77% от всички разходи, но и намаляване на емисиите с 61%. Следва го секторът транспорт и мобилност с 22% разходи и 18% намаляване на емисии.

КОЗАНИ - ИЗГРАЖДАНЕ НА КАПАЦИТЕТ

Към момента жителите в общината са 67 000 души със застаряващ профил, спрямо останалите региони в Гърция. Затварянето на въглищните централи оказва влияние върху всички икономически отрасли, като се наблюдава сериозен спад на инвестиционната дейност. Над 9 400 работници ще бъдат засегнати пряко, докато косвено броят ще бъде 35 000 или около 40% от населението.

Делегацията бе запозната с основни моменти от Договора за климатична неутралност на общината, подписан през 2023 г. като част от мисията на ЕС за климатично неутрални и интелигентни градове. Координатор по Договора и основна организация, подкрепяща общината е Клъстера за биоикономика и околна среда на Западна Македония (Clube). Той работи активно както за поддържането на енергийната общност в Козани, така и за набиране на финансиране, чрез участия в проекти и програми и други инициативи. До момента Clube е осигурил бюджет в размер на 25,5 млн. евро за 2024 г.

Въпреки малкия си директен принос, интелигентните решения и приложения в градска среда могат косвено да подкрепят голяма част от усилията за намаляване на въглеродния отпечатък. Централен елемент на усилията на Козани е „озеленяването на централно отопление“ и замяна на досегашният източник на гориво с ВЕИ до 2030 г. В сферата на генерирането на възобновяема енергия основен проект е изграждането на фотоволтаичен парк от 7 МВт. Идеята е да покрие нуждите на Козани в публичния сектор - обществени сгради и улично осветление.

Акцент се поставя и върху енергийната ефективност на сградите, както и осигуряване на нискоемисионен обществен транспорт. Разработват се няколко пилотни проекта за транспорт на водород, като има вече изградена станция, но цените са още твърде високи за масово ползване. Съществуват и пилотни проучвания за използване на водород за централното отопление. Управлението на отпадъците също заема важно място в договора за климатична неутралност.

Общинското дружество DIADYMA е пример за едно най-големите междуобщински сътрудничества в страната. Основната цел на компанията е проектиране, внедряване и експлоатация на регионалната интегрирана система за управление на отпадъците, с прилагането на устойчиви методи за управление. Компанията събира и сепарира 4 потока рециклируеми опаковъчни материали (хартия, пластмаса, метали и стъкло) или 18 000 тона опакови по данни от 2020 г.

През годините местното звено в Козани от площадка за претоварване се развива и днес има център за повторна употреба. Всеки може да остави или да вземе безплатно уреди, намиращи се в центъра. За да се облекчи процеса и разрасне мрежата, е изградена и онлайн платформа, като за всеки оставен или взет продукт се дават точки, които могат да се осребрят за дребни рекламни артикули на компанията или да се ползват като ваучери в някои магазини. Резултатите от дейността им показват, че над 41 000 предмета са намерили повторна употреба.

Първата площадка за отпадъци, стартирала работа през 2005 г., вече е затворена и работи само за производството на енергия от биогаз. Интересен проект е и използването на биоразградим отпадък за компост, които впоследствие се използва за възстановяване на почвите там, където е имало кариери.

Общинското дружество DEYAK експлоатира, поддържа, изгражда и управлява водоснабдителната и канализационната мрежи в Козани, а от 1993 и системата за централно отопление. Водоснабдяването в Козани се

осъществява чрез 28 акведукта, захранващи се от различни извори, кладенци и сондажи. Водата в общината идва от сондажи на дълбочина поне 250 метра, което изисква използването на сериозно количество енергия за изпомпването ѝ. Към момента с новоизграждащите се ВЕИ мощности има недостиг, в същото време след изграждането им в дните, когато ще има пренасищане с енергия, чрез хидросъоръжения тя да бъде съхранена и използвана при нужда.

По отношение на централно отопление, сегашната мрежа захранва 5600 сгради. Входната температура на водата е 27 градуса, като след подгръване излиза при 70 градуса. Цикълът е затворен, като след използването ѝ, водата се връща за производство на електрическа енергия. Основна цел е преминаване към изцяло ВЕИ източници на енергия, като до 2030 година постигнат 40% от слънчева енергия.

Като част от програмата бе представен и проектът EcoZani, имащ за цел да предложи алтернативен подход за постигане на справедлив преход чрез овластяване на продуктивния социален капитал на града и запазване на неговата социално-културна идентичност, с цел борба с безработицата, емиграцията и недостатъчните умения, особено сред младите хора. Проектът ще използва популярният месен карнавал във Фаной като средство и тестово поле за активиране на местните екосистеми. Целта е да се впрегнат и задържат таланти, докато събитието се превръща в първия карнавал с нулеви отпадъци, нулеви емисии, нулеви изключения.

В резултат на посещението община Кюстендил стана трансферен партньор на Козани. Научете повече за това как можете да станете трансферен партньори и какви са ползите за вас на стр. 9

КАКВО НОВО ПРЕЗ 2025

ПРЕЗ МАРТ 2025 ОЧАКВАЙТЕ НОВА ПОКАНА ЗА ПАРТНЬОРСКИ ПРЕГЛЕДИ

Защо да участвате?

- Безплатна експертна подкрепа за намиране на решения за вашите предизвикателства в сферата на устойчивото развитие
- Създаване на контакти и популяризиране на общината
- Демонстриране на възможностите, постиженията, добрите практики, изпълнение проекти и др.
- Ако кандидатствате и ви изберат за домакин на събитието, EUI покрива всички финансови разходи за домакинството

Една съвместна онлайн информационна сесия с УРБАКТ в периода март – май, която ще се фокусира върху търсене на партньори за трансфер по одобрените проекти от третата покана за Иновативни дейности; популяризиране на Portico URBAN MATCHMAKER; city to city exchange; пътна карта на трансферните мрежи на УРБАКТ; старт на Pioneer Accelerator; кампания за видимост на „Добри градски практики“

ИНФОРМАЦИОННИ СЕСИИ

**През март и октомври
специални информационни
сесии за партньорските
прегледи**

**НОВА ОБЩА СТРАНИЦА НА
ПРОГРАМИТЕ EUI И URBACT:
[https://www.linkedin.com/company/eui-
and-urbact-bulgaria](https://www.linkedin.com/company/eui-and-urbact-bulgaria)**

ИСКАТЕ ЛИ ДА СТЕ СЛЕДВАЩИЯТ КАНДИДАТ ЗА CITY TO CITY EXCHANGE

КАКТО ПРЕДСТАВЛЯВА CITY TO CITY EXCHANGE?

Събира заедно град със специфичен проблем, свързан с устойчивото градско развитие и още 1-2 града от друга държава членка на ЕС с експертен опит, които да помогнат за справяне с това предизвикателство

ОСНОВНИ ДЕЙНОСТИ

Учебни посещения в друг град в Европа
Разнообразни дейности за взаимно обучение - посещения на място, семинари
Фокус върху практически решения на предизвикателствата на местното градско развитие

- Бързо и лесно за организиране.
- Краткосрочен ангажимент – не повече от седем месеца.
- След одобрение, **обменът се реализира под формата на посещение в рамките на 2 до 5 дни.**
- Участниците могат да са **служители на общината и изборни лица.**
- **Финансова и експертна подкрепа** от Европейската градска инициатива.
- Кандидатствайте **по всяко време.**
- Гъвкав инструмент, който градовете могат да използват **повече от веднъж.**
- Допустими са градски общини със степен на **урбанизация DEGURBA 1 или 2 без значение от населението им.**

Идеи за теми, които вече са одобрени и реализирани:

[https://www.urban-](https://www.urban-initiative.eu/capacity-building/city2city)

[initiative.eu/capacity-building/city2city](https://www.urban-initiative.eu/capacity-building/city2city)

ТЪРСИТЕ ПАРТНЬОР?

Виж материала за **Portico Urban Matchmaker** на стр. 9

ОЩЕ ЗА ПАРТНЬОРСКИЯ ПРЕГЛЕД

В каква роля можете да участвате?

ГРАД ПОД ПРЕГЛЕД
Идеална възможност за получаване на съвети за стратегии и програми за устойчиво развитие от колеги и експерти на ниво ЕС

РЕЦЕНЗЕНТ
присъединявате се към групата на рецензентите, споделяте своя опит в прилагането на интегрирани и местно-базирани градски стратегии в рамките на политиката на сближаване

Кой е допустим?

РЕЦЕНЗЕНТ
ВСИЧКИ ГРАДСКИ ОБЩИНИ С НИВО НА УРБАНИЗАЦИЯ DEGURBA 1 ИЛИ 2

ГРАД ПОД ПРЕГЛЕД
10 големи общини: Благоевград, Бургас, Варна, Велико Търново, Видин, Плевен, Пловдив, Русе, Стара Загора, Столична община

Състояние досега

Няма българска община кандидат за град под преглед

2 рецензента - Варна и Шумен

Рецензент от Варна с участие в ПП №6

Процесът в СЪПКИ

Порталът за връзка на градовете със знанията, хората и инициативите за постигане на устойчиво градско развитие в Европа

В Portico можете да търсите възможности за обмен по теми от общ интерес или да намерите партньор за съвместен проект

Регистрираните членове към момента наброяват повече от 3000, като новосъздадените профили се увеличават ежедневно

Можете да се регистрирате в платформата като опишете тематичния си интерес към конкретни сфери на градското развитие, професионалния ви опит, говорими езици, какви са интересите ви за присъединяването към онлайн общност

ПРЕЗ ФЕВРУАРИ ОЧАКВАЙТЕ

проучване за идентифициране и набиране на добри градски практики

URBAN MATCHMAKER

Регистрацията в Portico може да ви помогне за намиране на партньори за city-to-city exchange, peer review или при кандидатстване за проекти за иновативни дейности за намиране на трансферни партньори и др.

НАУЧЕТЕ ПОВЕЧЕ НА

[HTTPS://PORTICO.URBAN-INITIATIVE.EU/URBAN-MATCHMAKER](https://portico.urban-initiative.eu/urban-matchmaker)

ТРАНСФЕРНИ ПАРТНЬОРИ

- Всеки трансферен град получава 150 000 евро (120 000 от ЕФРР и 30 000 собствено финансиране, което може да бъде под формата на разходи за персонал.
- Средствата се използват за участия в определени срещи и учебни посещения, за евентуално адаптиране на резултата към собствената си реалност и за изготвяне на проучване, което ще обясни как някои от идеите на конкретният проект могат да бъдат приложени в бъдеще в общината.
- Очаква се старт на набиране на трансферни партньори от април/ май 2025

ЗВЕНО ЗА КОНТАКТ

НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА ОБЩИНИТЕ В
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

[https://www.urban-initiative.eu/urban-contact-
points/blgariya](https://www.urban-initiative.eu/urban-contact-points/blgariya)

За контакт
Яна Дочева
e-mail: y.docheva@namrb.org
тел.: 02 943 44 67
www.namrb.org

